

Ana Migrena

V soboto, 19. januarja, sem si ogledal vašo predstavo Ana Migrena in bil prijetno presenečen. Obujal sem spomine na moja otroška leta, ko smo v petdesetih letih nastopali ravno v tem domu, seveda z bolj skromnimi predstavami v obliki skečev ali se udeleževali proslav, ki so bile po vsebini značilne za tedanje povojno obdobje. Razveseljivo je, da je Kulturno društvo ne samo obstalo, ampak se je razvijalo in v celotnem obdobju napredovalo in dosegalo velike uspehe. Posebej sem bil zadovoljen nad obiskom te predstave, saj je bila dvorana zasedena do zadnjega kotička. Kaj je lepšega od zadovoljstva številnih gledalcev, ki z dolgotrajnimi aplavzi nagradijo nastopajoče za vložen trud. Priprave za kulturne prireditve zahtevajo veliko časa in požrtvovalnosti. Pri tem je treba poudariti, da je KD Janez Jalen amatersko kulturno društvo, torej nastopajoči delajo izključno iz osebnega entuziazma, želje po razvoju in kulturnem dvigu okoljskega prebivalstva, njihovih družin, prijateljev in znancev, ki vse igralce, tudi zaradi tega, nagradjujejo s še večjim zadovoljstvom in priznanjem z dolgotrajnim ploskanjem. Naj poudarim še en vidik, namreč za nastopajoče ne pomeni samo razveseljevanje in razsveteljevanje gledalcev, ampak neke vrste osebni razvoj, saj druženje v taki skupini pomeni njihovo osebno rast. Običajno začnejo v zgodnjih otroških letih in nadaljujejo nekateri pet let, drugi deset let, potem petnajst let, kot so bili tokratni prejemniki priznanj, verjetno se bo našel nekdo s še daljšo 'delovno dobo.' To postane neke vrste njihova dodatna dejavnost, v gospodarskem pomenu dodana vrednost, njihovo življenje, zato vsem skupaj še enkrat vse čestitke in najlepše želje za uspešno nastopanje tudi v prihodnje.

Poseben dosežek te predstave je tudi udeležba avtorja Ane Migrene, slovenskega pesnika in pisatelja, dramatika in prevajalca, igralca in režiserja, Andreja Rozmana Roze, kar je redkost, saj se predstave redko odvijajo v času življenja avtorjev (Rozman živi v Ljubljani); in tudi znanega slovenskega gledališkega, filmskega in televizijskega igralca, režiserja, glasbenika in direktorja Kosovelovega doma v Sežani, tokrat v vlogi režiserja Ane Migrene, Gojmira Lešnjaka - Gojca, ki že dalj časa živi na Primorskem in je zelo dodro naučil primorskega dialekta Lucijo Alič v vlogi odlično odigrane – poleg drugih nastopajočih - Ramaele del Franco. Udeležba, vključitev in sodelovanje teh dveh kulturnikov pomeni poseben dosežek za KD Janez Jalen, zato vse čestitke organizatorjem, ki jim je vključitev in pridobitev teh dveh kulturnikov uspela.

Ana Migrena je nastajala v letih razpadanja socializma in tedanje Jugoslavije, bolj natančno leta 1989. Mnogi smo bili idealisti in prepričani, bolje rečeno, vzgajani, da se nekaj takega, tako stabilnega, kot sta razpad države in sistema, ne more zgoditi. Zato bistva Rozmanove Ane Migrene nisem razumel samo kot neke lahke nadaljevanke, 'žajfnice', ampak bolj kot poln zadetek razvratne družbe, ki ji je vse dovoljeno, še bolje, si vzamejo in si samoumevno vse privoščijo. Namreč »Nesramno bogat poslovnež (ne posebno bister - zanimivo), ki ga zanima le večanje bogastva in ženska krila, živi..., z ženo, katera seveda uživa blaginjo...« me spominja na današnje tajkune in tajkunciče, ki so si prisvojili premoženje in 'pozabili' na ljudstvo. Upajmo, da se zgodovina izpred dvajsetih let ne bo ponovila.

Predstavitve kraja Notranje Gorice

Na povabilo prijatelja s Trzina sem se avgusta lani, 2012, prvič udeležil tradicionalnega tržiško – mengerskega pohoda na Moličko planino. To je čudovita kotlina pod Ojstrico, s prekrasnim panoramskim razgledom, na vzhodnem delu Kamniško-Savinjskih Alp. Pohod mi je bil še posebej zanimiv, ker vidim ob jasnem vremenu skozi kuhinjsko okno iz Notranjih Goric vse vršace za smučiščem na Krvavcu, od najvišjega Grintavca do Ojstrice. Planinci so sproščeni ljudje in se med potjo radi pogovarjajo. Na poti sem poleg gostitelja Staneta Mesarja spoznal še mnoge prizadevne planince in srčne osebnosti. Tako me je neka planinka, po imenu Nevenka, po krajšem formalnem pogovoru in predstavitvi, od kje sem, vprašala, kaj je značilno za kraj Notranje Gorice. Moram priznati, da me je s tem sicer logičnim, značilnim in zanimivim vprašanjem presenetila, postavila v zadrego in v tistem trenutku nisem vedel, kako naj ji odgovorim. Posebej sem bil v zadregi, ker sem se zaradi nedavne preselitve, po 50- letih, počutil bolj kot tujec, kot da sem prišel med same nepoznane ljudi. Zato mi je bil odgovor še težji. Pa vendar, kako naj na kratko med hojo po

planinah predstavim Notranje Gorice. Po temeljitem premisleku sem se odločil za predstavitev kraja v enem stavku. Notranje Gorice so urbanizirano gručasto naselje z vsemi značilnostmi drugih krajev te velikosti v Sloveniji. Led je bil tako prebit in v nadaljevanju je pogovor lažje stekel.

Najstarejša zgodovinska omemba kraja z imenom Pyhelern sega v leto 1197. Iz zapisov je razvidno, da se je ime kraja večkrat spreminjalo. Leta 1254 so ga imenovali In Pvhel iuxta fluvium Leybach, torej so ga locirali - pri reki Ljubljanici, potem Zu dem Pühell bey Sand Merten - pri sv. Martinu, od leta 1437 pa se imenuje Inner Göricz, to so današnje Notranje Gorice. Torej je to ena od posebnosti kraja, saj se s tako pestrim izborom imena in prve letnice imenovanja številni drugi kraji ne morejo pohvaliti. Za vsako vas je bila nekdanj značilna cerkev, šola, gasilsko društvo in gostilna, v Notranjih Goricah so sedaj še: železniška postaja, Zadružni dom, Kulturno društvo Janez Jalen, športno društvo Jama, Pošta, Dom starejših, Supermarket Tuš, sedež Upravne enote Ljubljana, sedež Krajinskega parka Ljubljansko barje... Kraj je postal bližnje primestno naselje Ljubljane, zbornik Notranje Gorice – Plešivica skozi čas, 2004, saj je od 2010 povezan z mestno avtobusno linijo 6B, Notranje Gorice – Črnuče.

Vsak kraj ima svojo in samo njemu edinstveno lokacijo. Notranje Gorice ležijo ob vznožju najvišjega osamelca Ljubljanskega barja Plešivica, sredi vasi je kapelica, ki zaznamuje središče GEOS Ljubljanskega barja.

Najbolj pomembni so seveda ljudje, ki tu živijo, ali so nekdanj tu živeli in ustvarjali. Med temi, ki so ta kraj najbolj zaznamovali in ga predstavili širši javnosti, je vsekakor duhovnik in pisatelj Janez Jalen, ki je v trilogiji Bobri pisal o življenju koliščarjev na Ljubljanskem barju v obdobju 3000 do 1000 let pr.n.š. Nanj smo lahko ponosni in se zato po njem upravičeno imenuje Kulturno društvo Janez Jalen.

Navedeni opis naj bo izziv za dopolnitev in namenom, da bi z vključitvijo zainteresiranih napisali čim boljše predstavitev kraja.

Predlog za preimenovanja Zadružnega doma v Kulturni dom

Glede na pomembnost Kulturnega društva Janez Jalen v preteklosti, njegovi vlogi na kulturnem področju in nadaljnjem pričakovanemu prispevku pri oblikovanju osebnostnega razvoja prebivalstva v prihodnosti, predlagam, da se sedanje ime Zadružni dom spremeni in sprejme novo ime Kulturni dom Notranje Gorice – Plešivica. Kultura je bila in bo osrednja in središčna dejavnost v tem domu, v katerem bodo delovale v interesu prebivalstva vse sedanje in po potrebi tudi nastajajoče nove dejavnosti.

Prebivalci Notranjih Goric in Plešivice smo v tem pogledu lahko ponosni na svoj kraj.

Lp in srečno!!!!

Ciril Mrak